

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

KLEINE EYOLF

(Lille Eyolf)

Toneelspel in drie bedrijven

door

Henrik Ibsen

Vertaling: Martin Hartkamp

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1993

Nr. 2082

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste zes tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

cop. 1993 Toneelfonds J. Janssens/IDA

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Personen:

ALFRED ALLMERS, grondbezitter en auteur, ex-onderwijzer |

RITA, zijn vrouw .

EYOLF, hun negenjarige zoon. |

ASTA ALLMERS, jongere halfzuster van Alfred |

BORGHEIM, wegebouwkundig ingenieur |

DE RATTENVROUW |

Het stuk speelt op 't landgoed van Allmers aan een fjord,
op enkele kilometers afstand van de stad.

EERSTE BEDRIJF
=====

(Een smaakvol en weelderig ingerichte tuinkamer. Veel meubelen, bloemen en planten. Achterin openstaande glazen deuren, uitkomend op een veranda, met uitzicht over de fjord en op met bos begroeide bergen in de verte. Links opzij een deur. Verder naar achteren, rechts, een dubbele deur. Rechtsvoor een sofa met kussens en kleedjes. Bij de sofa stoelen en een tafeltje. Linksvoor fauteuils rondom een grotere tafel. Op tafel staat een open koffer.

Het is zomer, warm en zonnig, 's ochtends vroeg.

Rita pakt, met haar rug naar rechts, de koffer uit. Een mooie, blonde, tamelijk lange, zinnelijke vrouw van omstreeks dertig, gekleed in een lichte ochtendjas.

Even later komt van rechts op Asta, die lichtbruine zomerkleren draagt, een hoed, een mantel en een parasol. Zij houdt een tamelijk grote en gesloten map onder de arm. Asta is slank, kleiner dan Rita, en heeft donker haar en een ernstig gezicht. Ze is vijftwintig.

ASTA: (in de deuropening) Ha Rita, goeiemorgen!

RITA: (kijkt om en knikt haar toe) Asta! Helemaal uit de stad? Zo vroeg al?

ASTA: (legt mantel, hoed en parasol op een stoel bij de deur) Ja, ik hield het niet meer uit. Ik moest gewoonweg Eyolf weer eens zien. En jou natuurlijk (legt de map op het tafeltje bij de sofa). Dus nam ik een vroege boot.

RITA: (lachend) Kwam je aan boord misschien nog iemand tegen die je aardig vond?

ASTA: (rustig) Nee, ik kwam niemand tegen die ik kende. (ziet de koffer) Rita, wat is dat daar?

RITA: (gaat door met uitpakken) Alfreds koffer. Had je die nog nooit gezien?

ASTA: (komt, opgetogen, dichterbij) Is Alfred dus weer thuis!

RITA: Ja. Hij kwam met de nachttrein. Stel je voor. Helemaal onverwachts.

ASTA: Dan was het dat! Dan moest ik dáárom dus naar jullie toe!.. En je had helemaal geen idee? Had hij niet eens een kaart of zo gestuurd?

RITA: Niets.

- ASTA: Ook geen telegram?
- RITA: Ja, een uur van tevoren. Kort en koel. (lacht)
Echt iets voor hem, hè?
- ASTA: Hij is zo gesloten ja.
- RITA: Maar des te fijner was het om hem terug te zien.
- ASTA: Ja, dat begrijp ik.
- RITA: Twee volle weken eerder dan ik had verwacht!
- ASTA: En, ging het goed met hem? Hij was niet somber?
- RITA: (klapt de koffer dicht en lacht naar haar)
Nee. Ik kende hem haast niet meer terug. Hij leek een
ander mens geworden.
- ASTA: Maar hij was wel moe waarschijnlijk.
- RITA: Moe? Dat was hij ja. Hij was doodmoe. Maar ja, hij had
ook bijna al die tijd gelopen.
- ASTA: En die berglucht was misschien toch wel wat ijzig
voor 'm.
- RITA: Nee, dat dacht ik niet. 'k Heb hem niet één keer horen
hoesten.
- ASTA: Nou, zo zie je! Dan heeft de dokter hem dus toch een goed
advies gegeven.
- RITA: Ja, nu 't allemaal achter de rug is, Asta... Maar het is
een vreselijke tijd voor me geweest. 'k Heb er nooit over
willen praten. En je kwam ook niet vaak bij me langs...
- ASTA: Ja, dat was fout van me. Maar...
- RITA: 't Geeft niet... Jij zat met je school, daar in de stad.
(lacht) En onze wegebouwer had vakantie, dus die kwam
hier ook niet toen...
- ASTA: Toe, Rita, laten we 't dáár niet over hebben!
- RITA: Goed, dan zwijgen we over de wegebouwer... Maar je hebt
er geen idee van hoe ik Alfred heb gemist. Het was zo
leeg hier, zo verschrikkelijk kaal! Alsof er iemand was
gestorven... hu!
- ASTA: Mijn hemel, Rita... nauwelijks zes of zeven weken...
- RITA: Ja, maar je moet niet vergeten dat hij me nog nooit
alleen gelaten had. Geen etmaal. In al die tien jaar niet.

ASTA: Nee, maar daarom werd het ook hoog tijd. Hij had dat iedere zomer moeten doen, zo'n bergtocht maken. Echt, dat meen ik.

RITA: (lacht vluchtig) Jij hebt makkelijk praten. Als ik zo... verstandig was als jij, dan had ik hem... misschien wel eerder laten gaan. Maar ik kon het niet opbrengen. Asta, ik dacht dat hij dan nooit meer terug zou komen. Kan je dat begrijpen?

ASTA: Nee. Maar ik heb niemand te verliezen.

RITA: (lacht plagerig) Niemand...?

ASTA: Nee, niet dat ik weet. (het onderwerp verlatend) Maar waar is Alfred? Licht hij nog in bed?

RITA: O nee. Hij is niet later opgestaan dan anders.

ASTA: Maar dan kan hij toch niet zó moe zijn geweest.

RITA: Vannacht ja. Toen hij thuiskwam. Maar nu is hij alweer ruim een uur met Eyolf bezig.

ASTA: Dat arme bleke wurm! Moet hij nu weer aan één stuk leren?

RITA: (haalt haar schouders op) Alfred wil het zo, dat weet je.

ASTA: Maar ik vind dat jij daar tegenin moet gaan.

RITA: (ietwat ongeduldig) Nee, Asta, daar kan ik me echt niet mee bemoeien. Alfred weet meer van dat soort dingen af dan ik... En wat moet Eyolf anders? Hij kan niet hollen... spelen zoals andere kinderen.

ASTA: (beslist) Ik zal er eens met Alfred overpraten.

RITA: Ja, doe dat, als je wil... Ah, kijk...

(Alfred Allmers, in een zomerkostuum, met Eyolf aan de hand, komt binnen door de linkerdeur. Een slanke, tengere man, van zes- à zevenendertig, met zachte ogen, dun, bruin haar en dito baard. Hij heeft een ernstig en peinzend gezicht. Eyolf draagt een soort uniform met gouden tressen en knopen die met leeuwen zijn versierd. Hij is aan het linkerbeen verlamd, loopt met een kruk onder de linkerarm. Eyolf is klein van stuk en maakt een ziekelijke indruk, maar heeft mooie en intelligente ogen)

ALLMERS: (laat Eyolf los en loopt met uitgestrekte armen, zeer verheugd, naar Asta) Asta! Asta, jij hier! Wat een verrassing om je al zo snel te zien!

- ASTA: Ik moest gewoonweg... Fijn dat je weer thuis bent, Alfred!
- ALLMERS: (schudt haar de handen) Dat is lief van je.
- RITA: Ziet hij er niet goed uit?
- ASTA: (steeds naar hem kijkend) Fantastisch! Echt fantastisch! Ja, z'n ogen schitteren. Dan heb je onderweg vast veel geschreven. (opgetogen) Alfred, is het boek misschien al af?
- ALLMERS: (haalt z'n schouders op) Het boek...? O, dat...
- ASTA: Ik dacht, als je er even uit bent, dan gaat het vanzelf.
- ALLMERS: Dat dacht ik ook, maar... het liep anders. Ik heb, om precies te zijn, geen letter aan dat boek geschreven.
- ASTA: Wat, je hebt geen letter...
- RITA: Nou begrijp ik waarom dat papier nog allemaal net zo in je koffer zat.
- ASTA: Maar, Alfred, wat heb je dan al die tijd gedaan?
- ALLMERS: (lacht) Gedacht. Gelopen en gedacht.
- RITA: (slaat een arm om hem heen) Heb je zo af en toe ook gedacht aan thuis?
- ALLMERS: Natuurlijk heb ik dat. Heel vaak zelfs. Elke dag.
- RITA: (laat hem los) Dan is het goed.
- ASTA: Maar je hebt niet geschreven aan je boek? En toch ben je zo vrolijk en ontspannen? Dat is niet normaal. Als je niet opschiet met je werk, bedoel ik.
- ALLMERS: Klopt. Omdat ik zo onnozel was. Nu weet ik beter. Je moet dènken. Denken haalt het beste uit je. Wat in boeken staat, is onzin.
- ASTA: (verbijsterd) Is dat onzin!
- RITA: (lacht) Alfred, ben je gek geworden?
- EYOLF: (kijkt trouwhartig naar hem op) Pappa, wat ù schrijft, is géén onzin.
- ALLMERS: (lacht en strijkt hem over 't haar) Nee, als jíj het zegt... Maar je zult zien... er komt een ander die het beter doet.
- EYOLF: Maar wie dan? Zèg het, pappa.
- ALLMERS: Wacht maar af. Dat wordt vanzelf wel duidelijk.

ALLMERS: (ernstig) Ik? Dan ga ik weer naar de bergen...

RITA: Schaam je, Alfred!

ALLMERS: Naar de toppen, de onmetelijke ruimte.

EYOLF: Wat denkt u, pappa, ben ik gauw weer zo gezond dat ik dan met u mee kan gaan?

ALLMERS: (pijnlijk getroffen) Wie weet, jongen, wie weet.

EYOLF: Want dat lijkt me zo leuk, een berg beklimmen.

ASTA: (op iets anders overstappend) Eyolf, wat zie je er mooi uit vandaag.

EYOLF: Ja, tante, vindt u niet?

ASTA: Dat vind ik zeker. Heb je dat gedaan voor pappa, je nieuwe kleren aangetrokken?

EYOLF: Ja. Het mocht van mama. Ik was zo benieuwd wat pappa ervan vond.

ALLMERS: (zacht tegen Rita) Hoe kon je hem in godsnaam zoiets geven.

RITA: (ook zacht) Hij wou het zelf. Hij blééf maar zeuren. Ik had absoluut geen rust meer.

EYOLF: O, pappa, dat moet ik u nog vertellen: mijnheer Borgheim heeft een boog voor me gekocht. En me daar ook mee leren schieten.

ALLMERS: Goed zo, Eyolf. Ja, dat is echt iets voor jou.

EYOLF: En als ie wéér komt, vraag ik aan 'm of ie me leert zwemmen.

ALLMERS: Zwemmen! Maar wat moet je dáár nou mee?

EYOLF: Alle jongens bij de fjord beneden kunnen zwemmen. Alleen ik niet.

ALLMERS: (ontroerd, legt een arm om hem heen) Jij kan alles leren waar je zin in hebt! Alles wat je maar wil.

EYOLF: Pappa, weet u wat ik het liefste wil?

ALLMERS: Nou? Zeg het es?

EYOLF: Het liefste van alles wil ik leren voor soldaat.

ALLMERS: M'n kleine Eyolf, er zijn zoveel dingen die je beter doen kan.

EYOLF: Ja, maar als ik groot ben, word ik tòch soldaat.

ALLMERS: (handenwringend) Ja, ja; we zien wel...

ASTA: (gaat links aan tafel zitten) Eyolf, kom eens hier!
Ik moet je wat vertellen.

EYOLF: (gaat naar toe) Wat dan, tante?

ASTA: Eyolf, stel je voor... ik heb de rattenvrouw gezien.

EYOLF: Hebt u de rattenvrouw gezien? Dat zegt u maar.

ASTA: Nee, echt. Ik heb haar gisteren gezien.

EYOLF: En waar dan?

ASTA: Niet ver van de stad.

ALLMERS: Ik heb haar ook gezien, toen ik naar huis kwam.

RITA: (die op de sofa is gaan zitten) Eyolf, dan krijgen wij
haar óók misschien nog wel te zien.

EYOLF: Tante, hoe komt ze eigenlijk aan die gekke naam?
Waarom heet ze de rattenvrouw?

ASTA: Omdat ze overal de ratten wegjaagt, Eyolf.

EYOLF: Papa, klopt het dat ze 's nachts verandert in een weerwolf?

ALLMERS: In een weerwolf? Maar hoe kom je daar nu bij?

EYOLF: Nou, dat zeggen de jongens. Dan gaat ze op roof uit.
Denkt u dat dat waar is?

ALLMERS: Onzin... Je moest nu maar eens gaan spelen, Eyolf,
in de tuin.

EYOLF: Zou het niet beter zijn als ik wat boeken meenam?

ALLMERS: Nee, geen boeken meer. Waarom ga je niet naar de andere
jongens, op het strand beneden.

EYOLF: (verlegen) Nee, pappa, 'k wil vandaag liever niet naar de
andere jongens.

ALLMERS: Maar waarom niet?

EYOLF: Niet in deze kleren.

ALLMERS: (fronst) Plagen ze je dan met... met je mooie kleren?

EYOLF: (ontwijkend) Nee, dat zouden ze niet durven. Want dan
sloeg ik er op los.

ALLMERS: Maar wat is het dan wèl.

EYOLF: Ze zijn niet aardig tegen me. Ze zeggen dat ik nooit

ALLMERS: (zijn woede onderdrukkend) En waarom zeggen ze dat, denk je?

EYOLF: Misschien zijn ze jaloers op me. Want ze zijn allemaal zo arm, ze hebben niet eens schoenen, pappa.

ALLMERS: (zacht, met verstikte stem) O Rita... hoe ondraaglijk is dit alles!

RITA: (staat op, zegt sussend) Trek het je toch niet zo aan!

ALLMERS: (dreigend) Maar eens zullen die jongens weten wie de baas is daar op 't strand!

ASTA: (met haar hoofd naar de deur) Er wordt geklopt.

EYOLF: Dat is vast mijnheer Borgheim!

RITA: Binnen!

(De rattenvrouw komt rustig en bescheiden op van rechts. Een mager, klein, verschrompeld wezen. Ze is oud en heeft grijs haar en scherpe, stekende ogen. Ze draagt een ouderwets gebloemde jurk en een zwarte cape met dito capuchon. In haar hand houdt ze een grote rode paraplu, en aan haar arm bungelt een zwarte tas)

EYOLF: (trekt Asta aan haar jurk, zegt zacht) Tante, daar heb je d'r, hè?

RATTENVR. (nijgend) Als ik zo vrij mag zijn, hebt u soms knagertjes in huis?

ALLMERS: Wij? Nee, niet dat ik weet.

RATTENVR. Want anders help ik u er graag vanaf.

RITA: Natuurlijk, maar we hebben ze hier niet.

RATTENVR. Dat is dan jammer, want nu ben ik er, en het is niet te zeggen of ik gauw weer terugkom... O, wat ben ik moe!

ALLMERS: (wijst naar een stoel) Dat is u aan te zien.

RATTENVR. Je zou er eigenlijk niet moe van moeten worden. Je bewijst die arme diertjes, die door iedereen worden verfoeid en opgejaagd, immers een weldaad. Maar het eist nu eenmaal erg veel van je krachten.

RITA: Wilt u niet eventjes gaan zitten? Dan rust u een beetje uit.

RATTENVR. Heel graag ja. (gaat zitten op een stoel tussen de sofa en de deur) Want ik ben de hele nacht in touw geweest.

ALLMERS: O ja?

RATTENVR. Ginds, op de eilanden. (giechelt) De mensen daar hadden me laten komen. Ze deden het niet graag natuurlijk, maar er zat niets anders op. Ze moesten door de zure appel bijten. (kijkt naar Eyolf en knikt) Door de zure appel, kleine man. De zure appel.

EYOLF: (onwillekeurig, ietwat aarzelend) Maar waarom...

RATTENVR. Ja?

EYOLF: Moesten ze dat?

RATTENVR. Omdat ze niks meer te eten hadden. Door de ratten en doer al die rattenbaby's, snap je?

RITA: Hu! Die arme mensen... Hadden ze er echt zóveel?

RATTENVR. Ja, het krioelde en het wemelde ervan. (lacht vergenoegd) Ze knibbelden en knabbelden in de bedden. De godganse nacht. Ze plonsden in de melkbussen. Van alle kanten ritselden en ruisden ze over de vloer.

EYOLF: (zacht tegen Asta) Tante, daar wil ik nooit naar toe.

RATTENVR. Maar toen kwam ik... nee, ik moet zeggen: wij. En wij namen ze allemaal mee. De brave schepseltjes! Wij werden ze allemaal de baas.

EYOLF: (met een gil) O pappa, moet je dáár zien!

RITA: Hemel, Eyolf toch!

ALLMERS: Wat is er?

EYOLF: (wijst) Er beweegt iets in haar tas!

RITA: (vlucht weg naar links en gilt) Hu! Alfred, stuur haar weg!

RATTENVR. (lacht) Mevrouw, u hebt echt niks te vrezen van die kleine rekel.

ALLMERS: Maar wat is dat dan?

RATTENVR. Dat is gewoon de kleine Mops. (maakt de tas open) Kom, vriendje, laat je maar eens zien.

(Een zwart mopshondje steekt z'n kop uit de tas)

RATTENVR. (knikt en wenkt Eyolf) Kom maar. Hij doet je niks, kleine, gewonde krijgsman! Hij bijt heus niet. Kom dan!

EYOLF: (klampt zich aan Asta vast) Nee, ik durf niet.

RATTENVR. Heeft hij soms geen lief, zacht uiterlijk?

RATTENVR. Ja natuurlijk, hij.

EYOLF: (halfluid, onafgebroken kijkend naar de hond)
Ik heb nog nooit zo'n akelig... uiterlijk gezien.

RATTENVR. (sluit de tas) Wacht jij maar af.

EYOLF: (komt onwillekeurig dichterbij, en streelt dan licht over de tas) Hij is wel... mooi.

RATTENVR. (bezorgd) Maar nu is hij erg moe, de stakker.
Helemaal uitgeput. (tot Allmers) Want het eist erg veel van z'n krachten, neemt u dat maar van me aan, dat ritueel.

ALLMERS: Welk ritueel?

RATTENVR. Het lokken.

ALLMERS: Lokt de hond dan soms de ratten?

RATTENVR. Ja. De kleine Mops en ik. Wij doen het samen.
Dat loopt van een leien dakje. Op het óóg tenminste.
Aan een koord, dat aan zijn halsband zit, leid ik hem driemaal om het huis. En ik speel mondharmonika.
Als ze dat horen, moeten ze de kelder uit, omhoog, en van de zolder af, omlaag: komen ze allemaal hun hollen uit.

EYOLF: En dan bijt hij ze dood?

RATTENVR. O nee! Nee, hij en ik gaan naar de boot toe. En zij volgen ons. Van de volwassene tot de allerkleinste.

EYOLF: (in spanning) En wat dan? Wat dan?

RATTENVR. Dan steken we van wal. Ik duw de boot af met de roeispaan en speel mondharmonika. En Mops die zwemt er achteraan.
(met fonkelende ogen) En al die knibbelaars en knabbelaars gaan met ons mee. Ze volgen ons, tot in het diepste water. Want ze moeten wel.

EYOLF: Ze moeten wel?

RATTENVR. Ja, omdat ze niet willen. Omdat ze zo vreselijk bang voor water zijn... juist dáárom moeten ze erheen.

EYOLF: En dan verdrinken ze?

RATTENVR. Tot op de laatste rat. (zachter) En dan hebben die lieve diertjes 't goed en koel en rustig. Dan kunnen ze zacht en eindeloos slapen, worden ze niet meer verfoeid en opgejaagd. (staat op) Vroeger had ik de kleine Mops niet nodig. Toen lokte ik zèlf.

RATTENVR. Mensen. Eén vooral.

EYOLF: (gespannen) Wie? Toe, vertel het me.

RATTENVR. (lacht) Dat was mijn liefste, jij, mijn kleine hartenbreker!

EYOLF: Waar is die dan nu?

RATTENVR. (wijst naar beneden, ruw) Daar, bij de ratten.
(weer vriendelijk) Maar nu moet ik weer aan 't werk.
Ik heb nooit rust. (tot Rita) U weet dus zeker dat u me
niet nodig hebt? Nu kan het nog.

RITA: Nee, dank u, het hoeft echt niet.

RATTENVR. Goed dan... Maar je kan nooit weten... Hoort u ooit
geknaag... geknibbel en geknabbel... kijk dan uit naar
mij en naar de kleine Mops. Tot ziens, tot ziens,
en hartelijk bedankt. (gaat af door de deur rechts)

EYOLF: (zacht en triomfantelijk tot Asta) Tante, nou heb ik óók
de rattenvrouw gezien!

(Rita gaat naar de veranda en zwaait zich met haar
zakdoek koelte toe. Eyolf gaat kort daarna, behoedzaam
en onopgemerkt, af naar rechts)

ALLMERS: (pakt de map op van het tafeltje bij de sofa)
Asta, is deze map van jou?

ASTA: Ja. 'k Heb wat van die oude brieven meegenomen.

ALLMERS: O ja, die familiebrieven...

ASTA: Want je vroeg me om ze voor je uit te zoeken terwijl
jij op reis was.

ALLMERS: (raakt eventjes haar hoofd aan) Maar ik wist niet of je
daar wel tijd voor had!

ASTA: 'k Heb het gedeeltelijk hier gedaan, gedeeltelijk bij
mij thuis.

ALLMERS: Dat is erg lief van je... Stond er nog iets bijzonders in?

ASTA: (losjes) Och... je komt altijd wel wat tegen, hè,
in dat soort stukken. (zachter, ernstig) Daar in die
map zitten de brieven van mijn moeder.

ALLMERS: Die moet je natuurlijk houden.

ASTA: (zich bedwingend) Nee. Ik wil dat jij ze ook eens
doorneemt, Alfred. Later... Ik heb nu het sleuteltje niet

- ALLMERS: Asta, doe geen moeite, want ik zal die brieven van je moeder toch nooit lezen.
- ASTA: (kijkt hem strak aan) Dan zal ik je... als we eens rustig kunnen praten, wel vertellen wat erin staat.
- ALLMERS: Dat is beter ja. Houd jij de brieven van je moeder. Zoveel herinneringen heb je niet aan haar.
(Hij geeft Asta de map. Ze legt hem weg onder haar mantel, op de stoel)
(Rita komt de kamer weer in)
- RITA: Hu, 't lijkt wel of dat griezelige oude mens een soort van lijkenlucht hier achter heeft gelaten.
- ALLMERS: Ja, ze had inderdaad iets griezeligs.
- RITA: Ik werd er haast beroerd van.
- ALLMERS: Maar dat dwingende, dat verlokkende waar ze het over had, dat kon ik goed begrijpen. In de bergen - helemaal alleen, tussen de toppen, op de kale vlaktes - voel je iets wat daarop lijkt.
- ASTA: (kijkt hem opmerkzaam aan) Alfred, wat is er onderweg met je gebeurd?
- ALLMERS: (glimlacht) Met mij?
- ASTA: O zeker. Je bent helemaal veranderd. Rita heeft het ook gemerkt.
- RITA: Ik zag het dadelijk toen je thuiskwam. Het is toch wel goed hè, Alfred?
- ALLMERS: Het moet goed zijn. En we moeten er iets goeds van maken.
- RITA: (roept uit) Je hebt toen je weg was iets beleefd! Zeg niet dat het niet waar is, want ik zie het aan je!
- ALLMERS: (schudt het hoofd) Nee... niet iets wat tastbaar was tenminste. Maar...
- RITA: (gespannen) Maar...?
- ALLMERS: Innerlijk heb ik een soort metamorfose ondergaan.
- RITA: O god!
- ALLMERS: (raakt, geruststellend, eventjes haar hand aan)
Ten goede, Rita. Wees daar zeker van.
- RITA: (gaat op de sofa zitten) Je moet het ons nu eindelijk vertellen. Alles!

ALLMERS: (wendt zich tot Asta) Ja, laten wij óók gaan zitten.
Dan zal ik het zo goed mogelijk vertellen.

(Hij gaat naast Rita zitten op de sofa. Asta schuift een
stoel aan en gaat zitten, niet ver van hem af.

Een korte stilte)

RITA: (kijkt hem verwachtingsvol aan) Nou?

ALLMERS: (kijkt voor zich uit) Als ik mijn leven overzie...
de afgelopen tien...elf jaar, dan lijkt het haast een
sprookje of een droom. Voel jij dat ook zo, Asta?

ASTA: Voor een groot deel wel ja.

ALLMERS: (vervolg) Als ik eraan terugdenk, Asta, hoe 't daarvóór
was. Allebei arm, geen ouders meer...

RITA: (ongeduldig) Ach, dat is al zo lang geleden.

ALLMERS: (haar negerend) En kijk nu eens. Ik ben rijk, ik ben
bevoorrecht. Ik heb alles kunnen doen wat ik graag wou.
Werk, studie... er bleef niets te wensen over.
(hij steekt een hand uit) En dat alles, liefste Rita...
hebben we aan jou te danken.

RITA: (half spottend, half geërgerd, geeft hem een tik op zijn
hand) Nou ophouden met dat soort onzin.

ALLMERS: 't Was alleen als een soort inleiding bedoeld.

RITA: Sla dan die inleiding maar over!

ALLMERS: Rita... ik ging niet weg omdat de dokter mij dat
aangeraden had.

ASTA: Niet daarom, Alfred?

RITA: Maar waarom dan wèl?

ALLMERS: Ik had geen rust meer achter mijn bureau.

RITA: Geen rust? Maar, schat, door wie werd je dan zo gestoord?

ALLMERS: (schudt het hoofd) Door niemand. Het kwam niet van buiten.
Ik had het gevoel dat ik mijn mogelijkheden fout
gebruikte... nee, dat ik ze braak liet liggen.
Dat ik daar mijn tijd zat te verspillen.

ASTA: (met grote ogen) Toen je aan je boek schreef?

ALLMERS: (knikt) Ik had het gevoel dat ik toch meer moest kunnen
dan alleen maar dat.